

Redacția:  
Strada Beriului Nr. 2.

Toate manuscrisurile ce privesc conținutul foii sunt a se adresa redacției.

Manuscrisurile nu se înapoiază — Epistole nefrancațe nu se primesc.

Un număr costă 16 bani.

# ACTIVITATEA

Foaie politică, economică, socială și literară.

Administrația:  
Strada Beriului Nr. 2.

Prețul de abonament:  
pe an 8 cor., pe 1/2 de an  
4 cor., pe trei luni 2 cor.

Pentru România și străinătate:  
Pe an 20 franci.

Inserțiunile se acordează conform  
tarifului obicinuit.

EDITOR, PROPRIETAR ȘI ȘEF-REDACTOR:

DR. AUREL MUNTEAN

Apare în fiecare Joi.

REDACTOR RESPONSABIL:

LAURIAN BERCIAN

## APEL

cătră alegătorii cercului electoral al Orăștiei.

De zeci de ani cercul nostru a fost reprezentat în dieta țerii de deputați, **cari drepturile și interesele noastre îndreptățite nu le-au apărut nici cu o singură vorbă!**

Ni-se impune datorința acum în preajma alegerilor de deputat, să ne folosim de toate mijloacele legale, **pentru-ca să alegem în acest cerc un deputat, care cu trup cu suflet să lupte pentru drepturile și pretensiunile noastre naționale!** Care să fie **adevărat** reprezentant al dorințelor noastre, cari atunci ar fi împlinite, dacă am vedea că prin îndestularea naționalității noastre și a celorlalte, patria noastră comună s'ar întări și ar înflori întru binele comun și al tuturor fiilor sei, fie Români, Sași ori Maghiari!

Noi recunoaștem și aderăm, ba am spriginit și spriginim cu jertfe de sânge și avere — întregitatea statului.

Noi nu voim stat în stat!

Trebue însă să recunoască fiecare cetățean, dator este să recunoască și guvernul, că așa numita: **chestie a naționalităților pretinde o deslegare urgentă, o deslegare dreaptă.**

Guvernul actual a enunțat de ne-numerate-ori, că devisa sa este: **legea, dreptul și dreptatea!**

Să fie dară drept și dreptate, — **însă pe toate terenele!** Noi Români ca element de ordine altceva nu pretindem.

Nu vă spunem lucru nou, dacă cu durere vă amintim, că guvernul atunci când e vorbă de executarea legii despre egala îndreptățire a naționalităților, când e vorbă despre o nouă împărțire a cercurilor electorale și reducerea censului electoral, când e vorbă despre înființarea școalelor populare, aplicarea amplexurilor de stat în ținuturi locuite de Români ori alte naționalități ș. a., **nu se ține de devisa sa proprie.**

Noi însă cu tot dreptul pretindem, că pe linia întreagă, adică și în chestiile **naționale, bisericesti, școlare și economice** să domnească dreptul, dreptatea, și egalitatea.

Vrem ca aceste principii salutare pentru noi și salutare pentru iubita noastră patrie, **să se manifesteze în parlamentul țerii.**

Acolo vrem să arătăm guvernului și confracților maghiari, că noi Români nu suntem niște răsăritori, nu suntem trădători de patrie, ci prin reclamarea adevăratei egalități în drepturi, noi lucrăm din toată inima pentru consolidarea patriei comune.

Vrem să dăm expresiune acestor convingeri acolo în parlament, față în față, și pentru aceasta: **candidăm de deputat al cercului nostru electoral pe dl Dr. Aurel Muntean**, avocat în Orăștie, care în viața noastră municipală a dat dovezi și până acum, că va fi un adevărat reprezentant al dreptelor noastre pretensiuni, și care dacă poștiți și în mijlocul alegătorilor își va expune programul basat pe cele aci declarate de noi.

**Rușinoasa cumpărare de oameni să înceteze și cei-ce și-ar vinde pentru bani ori presiune convingerea și simțul de datorință, ori-cine să fie acela, scos și alungat să fie din sinul oamenilor cinștiți!**

Orăștie, 12 Septembrie n. 1901.

Vasile Domșa m. p.  
Ioan Mihailu m. p.  
Simion Corvin sen. m. p.  
George Baciu m. p.  
Vasile N. Bidu m. p.  
Dumitru Martin m. p.  
Nicolae Opincariu m. p.  
Simion Corvin jun. m. p.  
Avram Dubleş m. p.  
Laurian Bercian m. p.

## Disolvarea parlamentului.

Prin rescript preînalt parlamentul maghiar încheindu-și sesiunea de cinci ani a fost dizolvat, ear alegerile nouă au să se țină peste câteva zile, ca parlamentul nou să se poată întruni la 24 Octomvrie.

Dacă ne întrebăm ce ne-a adus parlamentul trecut și din răspunsul primit vom încerca a trage concluzii pentru viitor, a ne da seamă de ce ne va aduce noul parlament, vom ajunge la rezultatul trist, că pentru noi Români întreaga activitate a parlamentului se reduce la zero, și că lăsând lucrurile să meargă cum au mers până acum, fără a stăruși să ne validăm influența ce ne împrumută masa compactă de 3 milioane de Români, tot zero va fi pentru noi și activitatea viitorului parlament.

«Era liberală» atât de slăvită pentru noi n'a sosit. Liberalismul maghiar pe seama noastră n'a adus decât pușcărie și amende în bani, răsplătă că ne-am lăsat amăgiți să credem în sinceritatea acestui «liberalism» și să ne ridicăm vocea pentru revendicarea drepturilor noastre.

Guvernul lui Széll, guvernul «dreptății și al legii» întru nimic n'a schimbat situația noastră precară, nu ne-a adus nici un bine, făgăduințele au rămas făgăduințe. Cel mult ne-a convins

sau ar fi trebuit să ne convingă că nu este bărbat de stat maghiar, care să aibă curajul a-și executa ceea-ce promite, ținându-se de paragrafii legilor, cel mult ar fi trebuit să ne convingă, că nici un guvern nu ne va împlini de bunăvoie nici chiar cererile cele mai juste și îndreptățite.

Înzadar am cerut și vom cere respectarea articolului de lege 44 din anul 1868, articol ce ne asigură folosirea limbii înaintea tuturor forurilor! Articolul și azi e încă lege, dar nu-i cine să se țină de ea. Și avem noi și alte multe plângeri, a căror ascultare înzadar o așteptăm. Cel mult când le aruncăm în față adevăruri prea crude, iasă la iveală cu un paragraf de cauciuc, paragraful despre «agitări în contra ideii de stat maghiar» și «liberalismul maghiar» ne deschide ușile temnițelor. Da, da, nu-i vorbă: și presa română e liberă, dar ziaristii români — închiși.

Dar ce folos, că repetăm acestea zilnic, că toate foile noastre scriu articoli lungi, în cari dovedesc nelegiuirile ce ni-se fac, aducând la cunoștința guvernului încălcările dese ale paragrafilor legii și cerând și pe seama noastră dreptate: toate guvernele începând dela archiliberul «sdrobitor de naționalități» Tisza și până la guvernul «dreptății și al legii» n'au avut pentru noi alt răspuns decât tăcerea, tăcerea și pușcăria.

Înzadar am protestat în adunări și foi, nime n'a luat la cunoștință aceste proteste, ear manifestele noastre au fost interpretate în presa ovreiască totdeauna fals, cu gândul ascuns să ne așeze în lumina tradării de patrie.

Câte adevăruri amare a conținut «Replica»? Și ce folos am avut de ea? «Lumea cultă și civilizată» — calul nostru de bătaie — nu-i vorbă a luat la cunoștință că suntem un popor vrednic de sprijin, a luat la cunoștință drepturile noastre de existență, ne-a exprimat simpatia ei caldă, dar' cei competenți, cei cari ar fi trebuit să o ție la cunoștință au trecut peste ea la ordinea zilei, ear' când presa străină a început a interpreta «replica» prea serios și prea în favorul nostru — a deschis autorilor ei ușile pușcăriei și scopul totuși nu ni-l'am ajuns.

Trebue să-i silim să ne asculte. Trebuie să-i silim să ție act de cere-rile noastre și asta vom putea-o ajunge numai părăsind «pasivitatea» și trimițând în parlament bărbați de-ai noștri, cari să expună plângerile unui popor întreg.

Resultatul real al «replicii» a fost zero! Care ar fi fost însă rezultatul dacă «Replica» ar fi fost un discurs rostit în numele poporului român de un reprezentant al seu în dieta din Pesta? Care ar fi urmarea, dacă articolii de ziare

plini de adevăruri ar fi numai reproducerea discursurilor rostite în dietă?

Asta trebuie să ne fie dară ținta: nu articole de ziare, ci discursuri în parlament!

## Răspuns „Tribunei“.

Autorisata din Sibiu scrie în nr. din 15 Septembrie a. c. că cineva ar fi scris cuiva (?) că dl Dr. Aurel Muntean ar fi fost candidat cu program guvernamental (!) de deputat al cercului Orăștie.

Apelul din frunța foii noastre credem că-i destulă desmănjicăre, față de astfel de scornituri tendențioase.

Cu acest apel dl Dr. Aurel Muntean e solidar întru toate, precum tot aceasta o va declara și în fața alegătorilor, dezvoltându-și programul, ca să știe toți alegătorii, că ce datorințe va avea candidatul nostru față de drepturile și pretensiunile noastre, cari le-am reclamat de atâtea decenii — dacă nelucrarea încă ar fi mod de reclamare...?

Încât privește ținuta dlui Dr. I. Mihu și soții săi, apoi noi în interesul cauzei regretăm, că n'a reflectat la învitarea prietenească și sinceră.

Dacă d-lor cred că-i lucru corect, că pe cale directă ori indirectă, sub pretextul așa numitei pasivități (?) să ajute candidatul guvernamental, apoi noi vom purta lupta grea și fără de ei; dar' nu putem crede că interesele și motivele personale să poată suprima simțămintele lor cele mai bune.

Spre confirmare declarăm cu toată sinceritatea, că reprezentantul nostru nu pentru aceea va fi trimis în parlament, ca să facă acolo gălgăie necondiționată în toate chestiile ce vor obveni.

Noi Români și în genere naționalitățile în chestii naționale, bisericesti, școlare și în unele economice avem diferențele cu guvernul, ceea-ce trebuie să recunoască și concetățenii maghiari. În aceste chestii avem să ne luptăm pentru realizarea cerințelor noastre drepte și naturale;

În alte chestii, e lucru firesc că putem sprijini guvernul dacă aprobăm și aflăm de bun cutare ori cutare proiect.

E aceasta guvernamentalism?

La articolul din Nr. 160 a. c. «Înainte» scris cu o introducere colosală de mult promițetoare, nu avem alt răspuns decât *Înapoi și eară Înapoi*. În urma aceuia jurnalistică din România să aștepta la lucruri foarte mari, când colo nimic și earăși nimic.

«E datorința fiecăruia a intra în viața politică activă. Progresul nu e promovat de oamenii cari vorbesc, ci de aceia cari muncesc».

Roosevelt.

## Căsătoria preoților de mir.

De *Manastie Iar, preot.*

(Urmare din nr. 35).

Eu știu și sunt convins, că cu puțină osteneală poate afla și poate ști fiecare, că sunt găzdoi tineri, cari deși au talia pe care o au, totuși ele sunt harnice, de omenie și cu purtare morală neexcepțională, și cari conform dorinței și a autorului răspunsului, îngrijesc conștiințios atât de ale casei, cât și de buna creștere a copiilor respectivilor preoți văduvi, identificându-se cu răposatele lor mame și ținându-și de merit că pot face asemenea servicii bune și frumoase.

Nu știu că canoanele admit sau nu admit, ca preotul văduv să aibă găzdoie puțin înaintată în vîrstă, la cas dacă nu-și poate căpăta ca găzdoie o femeie bătrână și totdeodată harnică și de omenie; știu însă și sunt pe deplin convins, că ar fi o nedreptate strigătoare la cer urmărirea și condamnarea acelor preoți văduvi, cari, fiindcă găzdoi bătrâne și de omenie nu au aflat, au găzdoi puțin înaintate în vîrstă, dar pentru aceea harnice, de omenie și cu neexcepțională purtare morală.

Nu respectivii preoți văduvi sunt de vină că au găzdoi tineri, ci de vină e delaturabila împrejurare, că preoții văduvi nu se mai pot căsători.

Autorul răspunsului e de părerea, că eu prin tratatul meu intitulat: «Căsătoria preoților» am insultat publice nu numai pe preoții cei văduvi, dar întreagă tagma preoțească și chiar biserica și superioritatea bisericească.

Declar de greșită pe această părere a autorului răspunsului.

Ce am scris eu e adevărat, și ce e adevărat nici când nu e insultător.

Cred că nepreocupatul cetitor, comparând cele scrise de mine în tratatul publicat în «Activitatea» nr. 31, 32 și 33, cum și cele cuprinse în replica de față cu cele ce se zic în partea principială a răspunsului publicat în «Telegraful Română» de «Un preot văduv», se va simți pe deplin mulțumit cu aceea ce eu m'am simțit îndatorat și îndreptățit a replica.

Atâta cu privire la partea principială a răspunsului «Preotului văduv».

La partea personală cuprinsă în pomenitul răspuns reflectez următoarele:

Eu din unele pasaje ale răspunsului deduc, că autorul răspunsului pe mine mă ține de om cu înclinațiuni spre lucruri păcătoase; în deosebi mă ține de om, care iubesc mai mult muerea de cât biserică; de om care doresc a avea găzdoie tineră; de om care pentru plăceri momentane jertfesc interesul meu și pe al copiilor mei, scurt zis, mă ține de om imoral și ca atare de nedemn a mai fi preot.

Nu sunt, precum nu am fost nici-odată imoral! Au doară aceea, că eu de silă (sapienți satis) am găzdoie sau econoamă de vîrstă și de talia de care găzdoia mea de acum e, e lucru imoral?

Te întreb, onorabile autor al răspunsului:

Ce crezi, onorabile confrate și consort, că eu din simț moral sau din simț imoral am scris tratatul intitulat: «Căsătoria preoților de mir?»

Ce crezi, că e moral sau imoral a purcede și a face conform adevăratelor prescripții morale și așadară conform voinței d-zeești, sau: a face aceea ce popa zice că să nu faci, ceea-ce însă popa face? Sunt eu nedemn de a mai fi preot?

Ce crezi, onorabile, că scriind eu tratatul «Căsătoria preoților de mir» am intenționat propagarea și promovarea moralității sau a imoralității? Crezi că eu prin numitul tratat am atacat și insultat preoțimea și biserica, sau am arătat abisul care cu uriașele și înspăimântătoare sale fălci stă gata a cuprinde și apoi înghiți pentru vecie demnitatea preoțească și nimbul bisericii? Crezi doar că eu, care decum să fiu ceva mai mare, dar nu sunt nici macar membru în scaunul protopresbiteral, nu-mi pot exercia îndatorirea, respective nu am îndreptățirea și competența de a arăta și de a tăia așa precum eu pot și știu arăta și apoi a tăia în o bubă periculoasă, de care suferă întregul corp al bise-

rii ortodoxe și în special biserica noastră națională și ortodoxă metropolitană?

Papa, ca cap al bisericii apusene, văzând primejdia ce rezultă pentru biserica lui din necăsătoria preoților, cu privire la căsătoria preoților romano-catolici din America a enunțat memorabilele cuvinte: «Tolerare possum», ceea-ce înseamnă că Papa tolerează căsătoria unor preoți ai sei din America, și ceea-ce îl arată pe Papa de acum de om împodobit cu foarte salutare principii liberale.

Va să zică Papa, deși lumea nu e dată a vedea preoți romano-catolici cu mueri și cu copii, cum bună-oară sunt ai noștri preoți, tolerează căsătoria unor preoți ai sei, ear dumneata, onorabile autor al răspunsului pe mine, care scriu curat numai din punct de vedere principial în chestia căsătoriei preoților de mir, mă îndrumi ca să abziec de preoție și apoi să mă însor dacă îmi mai place de muere decât de biserică. N'am avut lipsă de ami spune ca să abziec de preoție și apoi să mă însor, fiindcă aceea am știut-o și o știu ca și dumneata. De ceea-ce ași avea eu lipsă e ca să știu, că cum m'ași putea însura, și totuși să fiu preot. Asta să-mi-o spună dumneata onorabilă! Nu cumva onorabile mă îndrumi ca să mă fac unit dacă nădăjduesc că astfel curînd sau mai târziu mă pot căsători ca preot?

Precum, onorabile, ai avut îndrăzneala de a ataca reputațiunea mea morală, așa se cere ca să ai și îndatorirea de a răspunde la întrebările mele de mai nainte!

Dacă scriai, onorabile, numai din punct de vedere principial, atunci nu eram curios a te ști și a te cunoaște, demnule preot ascuns sub numirea: «Un preot văduv», acum însă, fiindcă publice și pe nedreptul m'ai atacat în reputațiunea mea morală, am voe a te cunoaște și în persoană. Nu pentru-ca să te provoc la duel, ci pentru-ca să pot afla împrejurările și referințele în care trăești, pentru-ca să pot căuta și afla ce dintre noi doi care e mai moral sau imoral, și pentru-ca să-ți pot gratula și mulțami, pentru-că onorabil dumneata ca preot văduv și așadar ca consort ai luat loc de frunte între cei-ce își amărăsc viața de preot văduv. E frumos, tare frumos!

Arată-ți numele, onorabile!

Știi bine că eu nu-ți pot face nimica, dumneata însă, mai ales dacă vei fi om cu înalt oficiu ecleslastic și persoană împodobită cu onorificul brâu roșu și cu onorifica căptușală asemenea roșie, poți face sau mijloci ca eu, un biet preot văduv dela sate să fiu sub ceva pretext, pe basa oare-cărui paragraf canonic suspendat și poate chiar și destituit, și așa apoi făcut de rușine și lipsit de congrua frumoasă de 1488 cor. 17 fil., pe care ași căpăta-o începînd cu anul 1902.

Dacă, onorabile, nu-ți convine tratatul pe care eu l-am publicat în «Activitatea», atunci poștește și arată netrebnicia lui cu dovezi și cu argumente acceptabile, nu însă cu îndrumări la abziec de preoție, cu mistificațiuni tendențioase și cu nedrepte atacuri personale, ascunse sub masca generalității și acoperite de prefăcuta sau simulacra dorință de a da învățături și îndrumare preoților loviți de amărăciunea văduviei.

Dacă ca unul, care vei fi experiat multe în viața dumitale de preot văduv, ai voe de a da învățături și îndrumări practice pentru preoții văduvi, cărora acuma nu li ertat a se căsători din nou, atunci poștește și-ți cuprinde învățăturile, respective îndrumările în op; separat și de sine stătător. Nu cumva însă să te încerci a face pomenire în un asemenea eventual op al dumitale despre talia găzdoiei cutărui sau cutărui preot văduv, căci atunci te faci de ris înaintea tuturor oame-nilor serioși și reduci valoarea respectivilui eventual op al dumitale la nimica sau la zero, chiar și dacă acel eventual op al dumitale ar cuprinde altcum principii de cele mai sublime. Atâta acuma. La vreme de trebuință va urma.

Dixi et salvavi animam meam!

\*

*Reflexiune la observarea cuprinsă în nr. 95 al «Telegrafului Român» din anul c.*

După a mea părere alinea, despre care vorbește on. preot văduv în observarea cuprinsă în nrul 95 al «Telegrafului Român», nu cuprinde în sine insultă la adresa cuiva, ci exprimă constatarea unui lucru adevărat și

foarte dureros pentru fiecare adevărat fiu al bisericii ortodoxe.

Ved că o asemenea constatare îl doare rău pe on. preot văduv și-l rog să-mă creadă, că zeu și pe mine mă doare tot așa de rău.

La rîndul meu observ și eu, că numărul casurilor, în vederea cărora am scris în nrul 31 al «Activității», pasagiul despre care on. preot văduv vorbește, e foarte mic, aproape dispărent în asemănare cu numărul cel relativ foarte mare al preoților văduvi, ceea-ce trebuie să ne îmbucure pe toți și ceea-ce e a se atribui simțului moral ce în genere împodobește pe preoții noștri, atât pe cei văduvi, cât și pe cei cu soții.

Constatarea foarte dureroasă, pe care eu am făcut-o prin pasagiul din întrebare, fiindcă casurile în vederea cărora eu am făcut-o, sunt casuri aproape dispărente, chiar dacă ar fi insultă, ceea-ce eu nu admit, ea nu atinge preoțimea în măsura în care on. preot văduv găndește că o atinge.

Nu e eschisă posibilitatea, că aproape dispărentele casuri, în vederea cărora eu am scris pasagiul despre care e vorba, să se înmulțească, spre degradarea demnității preoțești și a nimbului bisericii. Care e acel unic mijloc, prin care s'ar eschide obvenirea unei asemenea posibilități degradatoare? Nu e altul, decât decretarea căsătoriei preoților de mir.

Il asigur pe onorabilul preot văduv, că dacă răspunsul domniei sale din Nr. 90 al «Telegrafului Român», ar fi fost ca observarea din Nr. 95 al aceleiaș toi, în acel cas replica mea nu ar fi putut e.

Replica mea e așa precum e, nu pentru-ca să rup dinte pentru dinte, sau să scot ochi pentru ochi, va să zică nu e așa pentru-că sunt dominat de urta patimă a răsunării, ci e curat numai fiindcă sunt și doresc să fiu totdeauna de principiu, că:

Precum un soldat nu e vrednic de-a mai purta sabia onorifică dacă sutere ca cineva să-i atace onoarea, astfel unui preot care nu respinge cu receruta demnitate atacurile nemotivate și nebasate, pe cari cineva le îndreaptă contra reputațiunei lui morale, nu-și mai este ertat a lua patrafirul după cap.

Ceaa-ce onorabilul preot văduv zice în răspunsul său despre mine în mod indirect, nu e nici macar cât de puțin adevărat. Observarea obiectivă a domniei sale, cuprinsă în Nr. 95 al «Telegrafului Român», mă face, ca să abziec de voia de a-l cunoaște personal.

## Adunarea partidului liberal din Orăștie.

Placate mari anunțaseră de timpuriu în limba maghiară, germană și română, că azi la 15 Septembrie d. a. la 3 ore își va face raportul pentru trecut și își va expune programul pe viitor fostul și din nou candidatul deputat dietal baron Nopcsa Elek, al cărui tată la anul 1848 în 15 Mai n. a jurat împreună cu cei 40 mii Români pe Câmpul Libertății dela Blaj pentru susținerea programului național român și care azi este cu totul desfăcut de obligămintele părinților și protopărinților sei.

Cu o dovadă mai multă care este mai recentă, că prin nobilitate mai toți își uită de originea lor genuină. De această avansare dee bunul D-zeu ca elementul nostru să fie totdeauna scutit, pentru-că numai perderi putem îndura. Din 1087 alegătorii ai cercului constător din 50 comune, abia s'au prezentat 134, dintre cari în butul legii curiale noue au fost 46 funcționari de stat și municipali, 18 Sași și 70 meseriași și alți proprietari și arăndași.

Președintele partidului liberal în scurte cuvinte face istoricul constituirii și candidării din Dumineca trecută, apoi propune exmitemarea unei anchete de 8 inși pentru a învita pe bar. Nopcsa la adunare.

Acesta înfățișându-se se sue pe bină și zice cam următoarele:

Chemarea mea de azi e înlesnită prin aceea, că nainte cu 2 ani am făcut un expozeu tot la acest loc. Exprim mulțumita mea și a țerii, că ministrul-președinte Széll Kálmán prin înțelepciunea lui a fost în stare a aduce țeara și partidele la o împăcare deplină.

Impăcarea cu divergențele față de pretenșiunile Austriei a răpit mult timp, în fine aceea totuși a succes și numai puterii filo-

sofica a ministrului Széll avem să mulțămim rezolvarea pacinică a diferențelor aplanate, cari nu cu puterea, ci numai cu binele le-a putut elupta. Cu multele proiecte mărunte acum odată nu mă voiu ocupa, voiu aminti însă judicatura Curiei în afacerile electorale peste tot, apoi incompatibilitatea deputaților, la cari a dat ansă singur numai opoziția din dieta țerii. Recunosc că a fost lipsă de aducerea acestor legi, pentru-că afacerii „oalelor cu carne" s'a pus capăt.(?)

Acestea toate pentru trecut. Incât privește viitorul, apoi se are în vedere întâiu reforma dărilor, în urma cărora darea de clasa II. de venit pentru micii meseriași se va șterge.(?) — La aceste făgăduințe meseriașii de față erump în eljen-uri cam posomorite. — 2. Mai spune că proiectele referitoare la schimbările administrației vor înlesni recerțițele poporului și țeara se va aduce într'o stare fericită(?) — Toți naivii sunt la aceste promisiuni curioși și atari lesne crezători se aflau și în șirul ascultătorilor. —

Recunosc că în restimp de 35 ani dela introducerea constituționalismului țeara a înaintat atât spiritualmente cât și materialmente. (O fi, o fi, Măria Ta, însă am sărăcit al dracului. Un episod întemplat chiar în Fărcădin, în curțile tată-seu, Vasilie Nopcsa, la anul 1863 când cu prilejul adunării Asociațiuni ținută la Hațeg). Și aceea o recunosc, că la funcționarism, la agrari și mercantiliști s'au ivit neîndestuliri, cari au dat naștere la multe și felurite certe. Trebuie să recunoaștem, că una și alta sunt reciproc avisate la ajutorul comerțului.(?)

Din toate acestea urmează că datori suntem a lauda pe ministrul Széll pentru însușirile sale, prin cari ascultă pe toți și să năzuește ca toate ramurile vieții publice să se desvoalte paralel.

Este timpul suprem a se introduce reciprocitatea vămilor în toată Europa, punînd stavilă concurenței Americane. Aici amintește de înțeleptul politic Déak, apoi de paliativele Germaniei în afaceri de vamă.

Să ne năsuim, zice candidatul, ca să creăm producții materialului crud, să promovăm meseriile mici, să lucrăm noi, pentru-că numai așa vom putea da pept chiar și cu concurența Austriei. Să dăm avântul convenit mercantilizmului, pentru-că numai astfel putem ajunge la îmbogățire și numai așa vom ajunge viitorul dorit de toți. Administrația să se fie pentru toți mulțumitoare, anomaliile să se stirpească, căci numai așa putem curma neînțelegerile ivite între naționalități și numai atunci se poate aștepta înpăciuirea diferitelor popoare din această țară. (Frumoase vorbe, dar' numai vorbe vor rămânea, fapte, ca pînă în palmă).

După-ce mulțumește pentru candidatură, zice în limba germană cam următoarele:

Recunosc înalta cultură germană, recunosc pretenșiunile îndreptățite ale națiunii sășești (oare în dieta ungară este permis a să recunoaște națiunea sășască? și ce să întemplă cu atare deputat, căruia i-ar scăpa o astfel de expresiune în plenul dietei ungurești?)

Cunosc mai departe punctele programului sășăsc și acele le primesc și le voiu apăra, numai întru cât însă eu nu sunt Sas și îmi stă în putință (?) Autonomia bisericii și școalei luterane, încât am cunoștință, este nealterată și însuși statul face totul, ca și biserica catolică să câștige autonomie deplină. Să recomandă și alegătorilor sași.

Președintele liberalilor, directorul colegiului din loc, Simon Ferencz mulțumește de ceea auzite și avînd în vedere înaltele conexiuni ale candidatului, promite susținerea candidaturii.

Primarul orășenesc Acker mulțumește în limba germană în numele conaționaliilor săi pentru expunerile auzite.

Afirmă, că pentru împrejurările de aici nu era lipsă de crearea legii curiale, întru cât aceea este superfluă, avînd cunoștință despre aceea, că alegătorii din acest cerc nu să lasă a fi influințați la alegere. Aceasta o declară nu ca primar, fără ca simplul alegător. Români au absentat dela această manifestare, spre laudă lor fie zis.

Nu știm în urma asprei legi, sau din care motiv nici banchet nu s'a ținut.

Rip.

**Convocare.**

In sensul §-lui 23 din statutele Reuniunii învățătorilor rom. gr.-cat. din ținutul Lugojului și al §-lui 25 din statutele Reuniunii inv. gr.-cat. din ținutul Hațegului se convoacă

**adunarea generală comună**

a numitelor reuniuni la Hațeg, pe zilele de 25 și 26 Septembrie n. a. c. cu următorul PROGRAM:

**PROGRAM:****Ședința I.**

Mercuri, în 25 Sept. n. a. m.

**Ordinea de zi:**

- Liturgie cu invocarea Spiritului sfânt în biserica rom. gr.-cat. din Hațeg. La liturgie vor cânta alternativ corurile din Lugoj și Oravița.
- Deschiderea adunării generale.
- Rapoartele despre activitatea comitetelor centrale în anul expirat.
- Alegerea comisiunilor:
  - pentru examinarea rapoartelor generale;
  - pentru examinarea rațiociniilor pe anul 1900 și a proiectului de budget pentru anul 1902;
  - pentru raportul bibliotecarilor;
  - pentru încasarea taxelor și înscrierea de membri noi.
- Disertațiunea: „O paralelă comparativă între metoda veche și nouă”, numit altcum „Treptele formale” de Iosif Micleu, inv. în Lugoj.
- La ora 1 p. m. banchet în hotelul „Melul de aur”.

**Ședința II.**

- La orele 3 p. m. lecția de model: „Despre datorințele școlărilor în școală, pe stradă și acasă”, de Ioan Muntean, inv. dir. în Cugir.
- Rapoartele comisiunilor exmiste în ședința primă.
- Discuție critică asupra disertațiunii de sub punct 5) din ședința primă și a lecțiunii de model de sub p. 1) din ședința a doua.

**Ședința III.**

Joi, în 26 Sept. n. la orele 9 a. m.

- Cetirea disertațiunii: „Cum poate deveni un inv. plăcut înaintea poporului și atrăgător față de școlari” de I. Muntean, inv.
- „Stefan cel sfânt ca primul rege creștin al patriei noastre”, lecțiune de model din Istoria patriei pentru anul V. de școală, de Ioan Mustețiu, inv. în Folea.
- Discuție critică asupra acestor două operate.
- Diverse propuneri.
- Fixarea locului pentru proxima adunare generală.
- Dispozițiuni pentru verificarea proceselor verbale.
- Alegerea comitetului central al Reuniunii inv. rom. gr.-cat. din ținutul Lugojului.
- Inchiderea adunării generale.
- Prânz comun în hotelul Melul de aur.
- Excursiune la Grădiște și reîntoarcerea la Hațeg.

Vineri, în 27 Sept. n. (Înălțarea sf. Crucii):

- Peregrinagiu în corpore la mănăstirea Prislopului la orele 6 a. m.
- După amiazi la orele 7: Plecarea trenului spre Lugoj, ori legătură directă. Sâmbătă la orele 2 și 30 min. dimineața.

Se observă, că toți dñii participanți, cari voesc a beneficia de corțele, să binevoiască a se însinua până în 15 Sept. n. la dl Paul Olteanu, inv. în pensiune în Hațeg, căci dñii, cari nu-și vor însinua participarea până la termenul fixat, nu vor putea fi asigurați de prevedere cu quartir.

Lugoș—Hațeg, 4 Sept. n. 1901.

Ioan Boros  
canonic și pres. reun.  
din ținutul Lugojului.

Iosif Micleu  
inv. și notarul reun.  
din ținutul Lugojului.

Nicolau Nestor  
vicar și pres. reun.  
din ținutul Hațegului.

Stefan Șarină  
inv. și notarul reun.  
din ținutul Hațegului.

Programa festivităților împreunate cu această adunare generală se va tipări și distribui separat.

**NOUȚĂȚI**

— *Procesul verbal al adunării generale constituante a noului institut de credit și economii «Dacia» societate pe acții, cu sediul în Orăștie, precum și statutele aceleia s'a confirmat din partea tribunalului regesc ca for comercial.*

Noul institut își va începe activitatea Sâmbătă la 21 Septembrie a. c. stilul nou și va ținea zile de gestiune toldeanna înainte de amiaz.

Prospectul operațiunilor se poate citi pe pagina ultimă.

— *Avis!* Primim următoarele: „Pentru rectificarea listei membrilor municipali viriliști pe anul 1902 comitetul rectificător municipal își va ținea ședința sa în sala cea mică a casei comitatului la 19—20 Sept. n. a. c. zilnic dela 9—12 ore a. m.

Prin aceasta se provoacă toți aceia, cari doresc a beneficia de favorurile art. de lege XXI. din anul 1886 §. 26, sau cari doresc a li-se computa darea îndoită, a se prezenta înaintea comisunii sau cu gura sau în scris și să producă argumentele de lipsă, căci la din contră vor fi lipsiți dela favorul de a li-se computa darea îndoită. Deva, la 10 Septembrie n. 1901. Br. Josika Lajos m. p., președinte.

— *Hymen.* Amicul nostru Nicolau Todea din Balșa, nou alesul preot gr.-or. din Almașul de mijloc, s'a fidațat la 12 Septembrie n. a. c. cu amabila d-șoară: Hortensia Popovici din Cib. Sincerile noastre felicitări ambilor tineri, vrednici de stima tuturor cunoșcuților!

— *Toată plata își are și răsplata.*

Multe servicii prestate la adresa fostului director executiv Dr. Ioan Mihu și a unor sateliți a-i săi, prin foile „Tribuna”, „Tribuna Poporului” și „Bunul Econom”, au avut de urmare, că azi la adunarea generală extraordinară a institutului „Ardeleana” s'a așez ca membru în comitetul de supraveghere popa Moța. Comitetul numit are cel puțin acel profit, că acum posedă un membru, care să pricepe la conceperea concluserilor, fără a se folosi de ortografia etimologică sau de gerundule scârboase și eliminate de mult din modul de scriere a limbei române, după cum se practica până aci. Câștigul este și mai și, căci acum nexul causal între direcțiune și comitetul de supraveghere este perfect, întru cât ce cauți colo, vei afla și dincoace, tamen așa. Apoi să mai zici: că plata nu-ș află răsplata!

— *Alegerile.* Din ziare aflăm, că până acum și-au pus candidatura de deputați la dieta țerii următorii Români: Petru Vuia la Sasca-Montană; Dr. Cipu la Făgăraș, Teodor Fașie, la Ceica; Petru Mihályi la Sugatag; Dr. Victor Cușșă, la Lăpușul-Unguresc, Dr. Octavian Vasu, la Arpaș, în contra lui Dr. N. Șerban și Petru Truța la Ioseșel.

— *Moarte.* Subscriși cu adâncă durere aducem la cunoștința cunoșcuților nostri, că prea scumpă, și iubita soție și mamă Iosefina născ. la 14 Noemvrie 1843 în Viena, a încetat din viață în Orăștie, Sâmbătă la 5 ore seara, 7 Nov., după un morb greu de 2 ani și după o fericită căsătorie de 34 ani. A fost transportată în 9 Noemvrie, Luni la 11 ore și înmormântată în grădina familială din Dêncul-mic la 4 ore, unde în acel loc se va face o criptă pentru familie. — Vecinica ei amintire. Ioan Andrescu. sen. ca soț Ioan Andrescu. jun. ca fiu.

— *Din incidentul* rescriptului ministerial referitor la alegerile de deputați dietali, pe 20 l. c. înainte de amiazi la 9 ore este învitată adunarea generală municipală în Deva. Programul conține și alte 9 obiecte de mai puțină însemnătate.

— *Mac Kinley.* Cu el s'ê închee unele dintre cele mai strălucite epoce a Statelor-Unite. După-cum Washington a câștigat Americanilor independența politică, Lyncolu punând bazele de stat a mercantilismului, așa întărește Mac Kinley aceste fundamente prin

politica sa econ. indust. fericită. „Mac Kinley tariful” a fost una dintre cele mai mari lovituri econ. care a dat-o America Europei noastre. Sistemul acestui bil de exclusivism mercantil au ajuns încoronarea sa în expoziția mare panamericană dela Buffalo. Când Mac Kinley declară «sistemul tarifului prohibitiv» la această expoziție, ca un sistem învechit ce mai aparține trecutului, atunci șueră glonțul ucigătorului anarchist prin aer, și toate planurile mari, pentru o nouă epocă de înflorire industrială, pe baza sistemului liberschimbist, rămân planuri, căci executorul lor cel mai energetic și puternic fiu al Americii, cade la pământ, pentru a nu s'ê mai ridica nici-odată. Mac Kinley nu a fost o reprezentanță goală, în el a s'bătut pulsul unei epoce întregi, care a fost din punct de vedere economic și industrial, una dintre cele mai norocoase, din istoria politică a Statelor-Unite. Tot sub Mac Kinley au dat Americanii dovadă și de tăria lor imperialistică și militară, căci lupta cu Spania a terminat cu distrugerea totală a acestei puteri Europene.

Peste cadavrul lui Mac Kinley intră acum Roosevelt în „Palatul alb” din Wasington. „Le president cêt mort, vive le president”.

Politica economică și industrială va lua altă direcțiune cu acest schimb de președinti, ia va primi un caracter tot mai imperialistic și militar, căci Roosevelt e un imperialist și militarist cu trup și suflet. Popularitatea lui mare datează chiar din lupta cu Spania în care s'a arêtat ca cel mai mare erou a timpului.

Vom vedea, qui vivra, verra!

— *Reuniunile învățătorilor* rom. gr.-cat. din ținutul Lugojului și al Hațegului cu ocaziunea ținerii adunării lor generale-comune în Hațeg, arangează Mercuri, în 25 Septembrie n. 1901 în sala hotelului «Melul de Aur» din Hațeg cu concursul corurilor vocale rom. din Lugoj și Oravița Concert împreunat cu Petrecere de dans, eară Joi, în 26 Septembrie n. 1901, diletanții corului din Oravița vor reprezenta tot în sala hotelului menționat piesa teatrală „Cinel-Cinel”, comedie într'un act de V. Alexandri.

— *Expoziție de poame și plante.*

Reuniunea economică a comitatului Hunedoara aranjază, cu spriginul ministerului reg. ung. de agricultură, la 28 și 29 Sept. n. a. c. o expoziție de poame și plante. Ca exponenți pot fi numai producători din comitat. Se vor distribui mai multe premii și diplome. Termenul ultim pentru expuneri e 25 l. c.

— *Cununie.* Dl Teodor Cioloca și domnișoara Mărioara Dobren din Șipet își vor sërba cununia la 22 Sept. n. a. c.

— *Socialismul internațional* se mișcă și în Ungaria și face propagandă pentru ideile sale. Zilele acestea comitetul partidului a lansat în limba maghiară un apel în zeci de mii de exemplare, în care cere: 1. Înălțarea pa-rasiților, ce trãesc pe corpul poporului. 2. Înălțurarea actualului sistem electoral, care dă naștere parlamentelor actuale eșite din sânge și noroiu. 3. Drepturi poporului. 4. Intruniri libere și presă liberă. 5. Sufragiu universal, egal, secret. și 6. Înălțurarea societății capitaliste. Apelul se termină cu cuvintele: să trăiască social-democrația internațională revoluționară și va apare și în limba germană, slovacă și română.

— *Mangra — șiret ca oala.* Unele ziare din Pesta scriu, că transfugul politic Vasile Mangra din Oradea și Arad își va pune candidatura în cercul dela Ceica, unde, zic toile maghiare, va și reuși dacă îl va spriginî clubul central al partidului liberal. Co-respndentul nostru din Arad ne scrije, că de fapt Mangra umblă după potcoave de cai morți respective după un mandat, care s'ê l cualifice de mameluc guvernamental. Știrea lansată prin ziare vrea să fie un fel de ochiu celor din Pesta precum și celor puternici din Bihor. Știrea a apărut prima-dată în ziarul «Nagyvárad» de Joia trecută, ear redactor al acelei foi e Sas Ede, cu care Mangra con-vine des în Oradea, la rachiu. De astă-dată slab serviciu i-a făcut Sas lui Mangra, vestitul transtug politic și autocrat eclesiastic.

— *Scandalul din Arad.* Episcopul Iosif Goldiș din Arad a fost pîrit la ministrul de culte pentru-că a suspendat pe protopopul tractului Arad, Moise Bocșan. Protopopul Bocșan, care 53 ani a servit în diecesa Aradului și a ajuns cele mai mari dignități, fiind și membru al Consistorului metropolitan, a făcut recurs contra hotărîrii Consistorului din Arad. Acesta însê n'a vrut să transmită acetle la Cons. metropolitan și astfel protopopul Bocșan a recurs la ultima armă pentru a-și căpêta dreptatea, călcătă în picioare de un consistor, care se pune în grevă și nu vrea s'ê respecteze Statutul organic, ba de-neagă supremului for chiar și subșternerea actelor. Adunătura mangro-ciorogarișta a dus lucrurile la extrem, ba a provocat chiar și amestecul străinilor în daraverile bisericii ortodoxe. E o rușine ceea-ce au făcut cei din consistorul aradan și viitorul Congres național trebuia să aducă la reson pe acei oameni, cari de ori-ce pot fi buni, numai de conducerea unei eparhii nu.

Goldiș, Mangra, Ciorogariu, Russu et tutti frutti meargă la voiajuri, ear nu ne compromită autonomia bisericească, de care ei nu sunt vrednici.

— *Urmările prejudițului.* În 7 August c. Restolțul deșert fiind amenințat de tempestate grea, fêtul cu trei juni se suiră în turnul bisericii și prinseră a trage clopo-tele, în credința domnitoare și acum pe multe locuri, că prin aceasta vor abate tempestatea dela comuna lor. Dar urmările au fost cu totul contrare sperării lor: un fulger cumplit se descârcă asupra turnului și-l risipi de tot; doi dintre juni rămaseră morți, al treilea și fêtul scăpară cu arsuri simțitoare. Edificiul bisericii fu mântuit prin ploaia torențială, care înecă flacările. Eacă 2 vieți de om nimicite în floarea etății și o biserică greu păgubită în urma unui prejudițiu, care ori-cum, ar fi timpul, să fie combătut din partea preoților și a învățătorilor nostri. Altmintrelea ce ne tot lăudăm că trăim în secolul luminilor?

**Economie.**

După cum anunșasem deja, Societatea economică săsească din Ardeal își va ținea adunarea generală anuală în Orăștie, cu care prilej s'ê va arangia și o expoziție. Din partea Asociațiunii s'ê publică următorul

**PROGRAM:**

Sâmbătă în 21 Septembrie la 9 ore înainte de amiazi deschiderea expoziției pentru produse economice, mașini și unelte economice. (Hotelul Transylvania).

Duminecă, 22 Septembrie la 6 ore seara: Constituirea juriului de premiare în odaia de adunare a Vorschussvereinului.

Luni 23 Septembrie dela 7—8 ore înainte de amiazi mănarea vitelor pe locul de expoziție, la 9 ore deschiderea expoziției în grădina hotelului „Transylvania”, la 5 ore după amiazi încheierea și împărțirea premiilor, la 8 ore seara de cunoștință în sala Hotelului. Producțiuni de cântări a Liedertatelului din Orăștie. Entrée liber.

Marți în 24 Septembrie la 10 ore înainte de amiazi adunarea generală a societății în biserica evangelică. La 1 oră prânz comun în sala Hotelului „Transylvania”, prețul de persoană 2 cor 40 fil. împreună cu 5 litre vin și apă minerală. La 3 ore după amiazi: Preumblare comună în promenada orașului (casa de tir) ș. a., la 6 ore după amiazi: Încheierea expoziției de produse, mașinari și unelte economice. Împărțirea premiilor la 8 ore seara: Concertul corului din Reichesdorf. Intrarea 1 cor. la mese întinse.

Mercuri în 25 Septembrie jumătate la 7 ore dimineața l Excursiune la Geoagiu și cercetarea școalei agronomice secuiască „Conte Kun Gothard”.

Biletul pentru expoziție cu 20 bani s'ê capêta la casă. Nemembrii încă sunt bine primiți și pot participa la toate aranjamentele dispuse.

**Mulțumită publică.**

Adunarea generală a reuniunii noastre învățătorești dela 26 și 27 August n. c. a luat la cunoștință plăcută donațiunile ce s'au făcut bibliotecii noastre în decursul anului administrativ 1900/901, în urmarea apelului nostru nr. 40 dela August n. 1900.

Comitetul central își îndeplinește prin aceasta o datorință plăcută, exprimând pe calea publicității cea mai ferbinte mulțumită publică tuturor st. dni, cari ni-au tins mână de ajutor, fie moralicește ori materialicește, întru îndeplinirea grelei noastre misiuni.

Special primească adâncă noastră mulțumită ferbinte următorii donatori:

1. St. d-șoară Maria Cioban, înv.-dir. la școala super. de fetețe din Arad, pentru 1 exemplar «Scrisori către eleve», în preț de 1 coroană.

2. Dl. Dr. Ioan Petran, prof. semin. în Arad pentru 1 ex. «Gramatica limbei rom.» pentru școalele populare, partea a II-a, în preț de 60 fil.

3. Dl. Nicolau Firu, înv. în Oradea-mare pentru 1 ex. «Topografia satului și a hotarului Măidan», de Dr. Atanasiu M. Mariescu, în preț de 2 cor. 40 fil. și pentru 1

ex. «Cuvântare festivă» la mormântul lui Ștefan cel mare de A. Xenopol.

4. Dl. Patriciu Drăgălina, prof. dirig. la pedagogiul din Caransebeș pentru 1 ex. «Din istoria Bănățului Severinului» în preț de 1 cor. 12 fil.

5. Dl. Nicolau Măneguț, protopresbiter gr.-or. în Murș-Oșorheiu pentru 1 ex. «Reunirea Românilor din Ungaria și Transilvania» în preț de 4 coroane.

6. Dl. Damaschin Medrea, înv. în M.-Slatina pentru două ex. «Geografia cottului Arad» în preț de 140 cor.

7. Dl. Ioachim Muntean, preot în Gurariului pentru 1 ex. «Monografia economică-culturală a comunei Gurariului» în preț de 160 cor.

8. Tipografia diecesană din Arad pentru 1 ex. legat «Biserica și școala» pe anul 1901 în preț de 10 cor. și pentru 1 ex. «Calendar pe anul 1901» în preț de 60 fil.

Din ședința ordinară a comitetului central, ținută în 5 Sept. n. 1901.

Arad, la 6 Sept. n. 1901.

Prof. T. Ceantea,  
președinte

F. Cioară,  
bibliotecar.

Din cauza sistării cafenelei sunt de vândut:

**40** hect. vin vechiu  
din anul 1890

à 64 cor. hect., ear' pentru cantitatea  
întreagă cu preț mai moderat .....  
Risling în butelii à 7 dcl. și  
Șampanie de diferite soiuri.

Afară de acc. mai sunt de vânzare mai multe  
requisite apartinătoare de cafenea în stare bună.

Toate cu prețuri foarte moderate.

A se adresa la  
**Vasile N. Bidu, comerciant**  
in Orăștie.

**Lemne de zidiri și scânduri.**

Subsemnatul aduc la cunoștința on. public,  
că am un bogat deposit de lemne de zidiri și scânduri, precum sunt: grinzi, vanturi, căpriori, etc.

Depositul meu se află în Orăștie (Strada Pricazului, casele Dlui V. N. Bidu) și o-filială la Geoagiu.

Material bun și prețuri moderate!

Cu toată stima  
**Frații Ferencz.**

4-4



**„D A C I A“**

institut de credit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: **Orăștie** (Szászváros, Broos).

**Birourile societății se află în casele proprii:**  
**(Strada Berăriei nr. 12, lângă posta regească).**

**Capital social 100.000 cor.**

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructificare.

a) depuneri fără anunț până la 100 cor. 5 $\frac{1}{2}$ %.

b) depuneri mai însemnate cu anunț de un an cu 6%.

c) depuneri făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6%.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde în libelul de depuneri.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se rezolvază fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe lângă cambii sau obligații cu cavenți.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță ipototecară.

E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispozițiile legale existente, procurându-și concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

H) Cumpără și vinde ori-ce lucruri mobile.

I) Tot felul de întreprinderi comerciale și economice, în societate cu alții ori singură.

K) Finanțează patente.

L) Arêndează și exarêndează realități și alte drepturi și întreprinderi de tot soiul.

**Diracțiunea.**



**„Minerva“ inst. tipogr., societate pe acții**

in Orăștie Szászváros

Opuri —  
Bilete de log.  
Broșuri —  
Circulare —  
Bil. de vizită  
Invitări —  
Bilanțuri —  
Acții —  
Cap. de epist.  
Placate —  
Ord. de dans  
Adrese —  
Compturi —  
Note —  
Preț Curent.  
Anunțuri —  
Registre —  
Imprimate —  
Couverte —  
Bilete de cun.  
Etc. etc. etc.

Există deja de 13 ani și este pro-  
văzută cu tot felul de material  
necesar, ca ori-care altă tipografie.

**Institutul Tipografic**

**„Minerva“**

pe lângă că efectuește ori-ce co-  
mande repede și cu prețuri mode-  
rate, se îngrijește totodată ca toate  
acelea să fie estetic lucrate și  
fără erori.

Până de present se bucură de sprigi-  
nului celor mai îndepărtate orașe. Dovadă  
aceasta despre promptitudinea și  
acurateța cu care efectuește ori-ce  
lucrare.

Caunica tipografie românească în  
acest mare comitat, se roagă de bine-  
voitorul sprigin al celorlalte institute  
rom., precum și al privaților.